

Казка про Оха-чародія

Леся Українка

В тридев'ятім славнім царстві,
де колись був цар Горох,
є тепер на господарстві
мудрий пан, вельможний Ох.

Сам той Ох на корх заввишки,
а на сажень борода,
знає край і вдовж, і вширшки,
і кому яка біда.

Чи хто правий, чи неправий,
чи хто прийде сам, чи вдвох, —
всіх приймає пан ласкавий,
тільки треба мовить: "Ох!"

На зеленому горбочку
спершу він людей приймав,
потім сів у холодочку,
звідти голос подавав.

А як з ранку та й до ранку
стали люди обридять,
Ох зробив собі землянку,
Оха більше не видать.

Але хто те місце знає,
де трухлявий пень і мох,
той приходить і волає
або й тихо каже: "Ох!"

Хоч би навіть ненароком
теє "ох!" промовив ти,
знай, що вилізе те боком, —
воріття вже не знайти!

Бо затягне з головою
трясовиця мохова

і з душею ще живою
під землею похова.

Під землею ж там — палати,
де вольможний Ох сидить,
гарні, пишнії кімнати,
срібло-злото скрізь ряхтить;

дорогії самоцвіти,
наче зорі, миготять,
скрізь заморські дивні квіти,
по клітках пташки сидять;

золотії грають рибки
в кришталевих скриньочках;
і ведмеді ходять дибки
в рукавичках, жупанках.

Враз тебе там обморочать
блиск і пахощі міцні,
попугаї заторочать
приказки якісь дивні.

І безглузді очі втупить
в тебе рибка, мов чига...
Тут ведмедів гурт обступить,
кожен лапу простяга, —

той бере тебе за руку,
той торкає за плече;
боронь боже ворухнутись! —
кров одразу потече.

Бо крізь білі рукавички
враз проб'ються пазурі
гачкуваті, мов гаплички, —
так і вп'ються, мов щурі.

Тож, коли вже раз попався, —
наче в пастку бідна миш, —
то сиди, мов прикувався,

не рушай, мовчи та диші

Вийде Ох: "Вітай в гостині!

Чи волієш нам служити?

Чи волієш, може, нині

головою наложити?"

Скажеш: "Я служити не згоден", —

зараз цок тебе в лобок,

якщо ти носить не годен

рукавички й жупанок.

Стань на службу — подарують

рукавички й жупанець,

привітають, пошанують, —

тільки ж там тобі й кінець!

Вічно будеш пробувати

у підземному дворі,

більш тобі вже не видати

ані сонця, ні зорі.

Де торкнешся — всюди брами

під замком та під ключем...

Десять далеко хтось часами

озивається плачем.

Спів на плач відповідає,

плач на спів, так без кінця...

Кажуть, бранка там ридає,

жде юнака-молодця;

коло неї там жар-птиця

співом душу потіша,

та сумна міцна темниця,

смутна в дівчини душа.

Якби хтів їй волю дати

хто з хоробрих юнаків,

мусить перше розрубати

сімдесят ще й сім замків...

Вже вам казка обридає?
Що ж! хто має кладенець,
хай замки ті розрубає, —
буде казочці кінець!

[7.III 1906]